

Teisininko profesijos - Estija

 Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([et](#)) neseniai atlikta pakeitimų. Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Šiame puslapyje pateikiama Estijos teisininkų profesinės sistemos apžvalga.

Teisininkų profesijos. Įžanga

Estijoje yra šios teisininkų profesijos:

- prokurorai,
- teisėjai,
- teismo tarėjai,
- teisėjų pavaduotojai ir teismo tarnautojai;
- advokatai,
- notariai,
- antstoliai,
- bankroto administratoriai.

Prokurorai

Sistema

 [Prokuratūra](#) yra Teisingumo ministerijai pavaldi valstybės įstaiga. Ją sudaro dvi pakopos: Generalinė prokuratūra (aukščiausioji prokuratūros įstaiga) ir keturios apygardų prokuratūros.

Generalinės prokuratūros veiklos sritis apima visą Estijos teritoriją, o apygardų prokuratūrų veiklos sritys sutampa su policijos prefektūrų veiklos sritimis. Generalinei prokuratūrai vadovauja Generalinis prokuroras, penkerių metų kadencijai Teisingumo ministro teikimu skiriamas Estijos Vyriausybės, kuri į šias pareigas skiria išklausiusi Estijos Parlamento Teisės reikalų komiteto nuomonę.

Kasmet per Parlamento pavasario sesiją generalinis prokuroras pateikia Parlamento Konstituciniam komitetui praėjusių kalendorinių metų apžvalgą, kurioje įvertinamas Generalinei prokuratūrai įstatymais paskirtų įgaliojimų vykdymas.

Apygardos prokuratūrai vadovauja vyriausiasis prokuroras, taip pat skiriamas penkerių metų kadencijai teisingumo ministro Generalinio prokuroro teikimu.

Estijoje iš viso yra aštuonių kategorijų prokurorai: generalinis prokuroras, generalinės prokuratūros vyriausieji valstybės prokurorai, valstybės prokurorai ir prokurorų pavaduotojai; apygardų prokuratūrų vyriausieji prokurorai, vyresnieji prokurorai, specialieji prokurorai, apygardos prokurorai ir prokurorų pavaduotojai.

Taip pat žr. [Prokuratūros įstatymą](#).

Funkcijos ir pareigos

Pagal Prokuratūros įstatymą prokuratūra:

- dalyvauja planuojant nusikaltimų prevencijos ir atskleidimo priežiūrą;
- vadovauja ikiteisminiam tyrimui, užtikrina jo teisėtumą ir veiksmingumą;
- palaiko teisme valstybinį kaltinimą;
- atlieka kitas Prokuratūros įstatyme nustatytas funkcijas.

Prokuratūra veikia nepriklausomai, vadovaudamasi prokuratūros įstatymu.

Kaip baudžiamojo proceso vadovas, prokuroras vadovauja ikiteisminio tyrimo tyrėjui renkant įrodymus ir sprendžia, ar pareikšti asmeniui kaltinimus remiantis nustatytais faktais.

Kaip nustatyta prokuratūros veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, Generalinė prokuratūra:

- vadovauja ikiteisminiam tyrimui ir visų instancijų teismuose palaiko valstybinį kaltinimą bylose, susijusiose su nusikalstama valstybės tarnautojų veikla, ekonominiais nusikaltimais, nusikaltimais Karo pajėgų tarnyboje, aplinkos apsaugos nusikaltimais, nusikaltimais prieš teisingumo sistemą, su organizuotu nusikalstamumu susijusia veikla, tarpvalstybiniais nusikaltimais ir kitais ypač sunkiais organizuotais nusikaltimais arba didelį visuomenės dėmesį sukeliančiais nusikaltimais, taip pat nusikaltimais žmoniškumui ir tarptautiniam saugumui, sunkiais nusikaltimais valstybei, prokurorų padarytais nusikaltimais ir kitais generalinio prokuroro nurodytais nusikaltimais;
- kontroliuoja apygardų prokuratūrų veiklą, jas konsultuoja, analizuoja ir apibendrina teismų ir prokuratūrų praktiką;
- vykdo įsipareigojimus, kylančius iš tarptautinio bendradarbiavimo, įskaitant dalyvavimą Eurojusto veikloje;
- dalyvauja rengiant įstatymus, vyriausybės nutarimus ir potvarkius, taip pat teisingumo ministro nutarimus ir įsakymus, susijusius su prokuratūros veikla.

Teisėjai

Sistema

Teisėjas turi būti Estijos pilietis, įgijęs šalyje pripažįstamą teisės magistro laipsnį, atitinkamą išsilavinimą, kaip apibrėžta Estijos Respublikos švietimo įstatymo 28 straipsnio 2² dalį arba atitinkamą išsilavinimą užsienyje, labai gerai mokantis estų kalbą, neprikaištingos reputacijos ir turintis teisėjo darbui reikiamų gebėjimų ir asmeninių savybių. Teisėjai į pareigas skiriami visam gyvenimui. Teisingumo ministras neturi teisės nurodinėti teisėjams ar juos drausminti. Teisėjas gali būti pašalintas iš pareigų tik įsiteisėjusiu teismo sprendimu. Teisėjai gali dirbti iki 67 m. amžiaus, tačiau šis laikotarpis gali būti pratęstas.

Teisėjais negali būti skiriami:

- už nusikalstamą veiką nuteisti asmenys,
- asmenys, nušalinti nuo teisėjo, notaro, prisiekusiojo vertėjo ar antstolio pareigų,
- asmenys, kurių narystė Estijos advokatūroje panaikinta,
- asmenys, atleisti iš valstybės tarnybos dėl drausminių nusižengimų,
- bankrutavę asmenys,
- asmenys, kurių profesinė auditoriaus veikla sustabdyta, išskyrus atvejus, kai tai buvo padaryta auditoriaus prašymu,
- asmenys, iš kurių atimta teisė dirbti patentų advokatais, išskyrus atvejus, kai tai buvo padaryta patentų advokato prašymu.

Visi asmenys, atlikę teisėjų parengiamąją tarnybą ar nuo jos atleisti, išlaikę teisėjų egzaminą gali būti paskirti apylinkės arba apygardos teismo teisėjais. Norėdami tapti teisėjais, teisėjų parengiamosios tarnybos neprivalo atlikti tie asmenys, kurie bent dvejus metus tiesiogiai prieš teisėjų egzaminą dirbo advokatais ar prokurorais (bet ne prokuroro pavaduotojais), taip pat asmenys, anksčiau dirbę teisėjais, jei nuo jų atleidimo iš teisėjo pareigų praėjo ne daugiau kaip 10 metų.

Bet kuris patyręs ir pripažintas teisininkas, išlaikęs teisėjų egzaminą, gali būti paskirtas apygardos teismo teisėju. Iki paskyrimo teisėjais dirbę asmenys neturi laikyti teisėjo egzamino.

Patyrę ir pripažinti teisininkai gali būti skiriami į Aukščiausiojo Teismo teisės tarnybą.

Konkursai į teisėjo pareigas nerengiami.

Teisėjas negali dirbti kito darbo, išskyrus dėstyimo ir mokslinių tyrimų veiklą. Teisėjas turi pranešti teismo pirmininkui apie papildomą profesinę veiklą. Papildoma dirbančio teisėjo profesinė veikla turi nekenkti jo tarnybinių pareigų vykdymui ir nepaveikti jo nešališkumo vykdant teisingumą. Teisėjas negali būti *Riigikogu* narys, savivaldybės ar miesto tarybos narys, politinės partijos narys, steigėjas, įmonės vykdomosios valdybos partneris ar narys bei stebėtojų tarybos narys, bankroto administratorius, bankroto komiteto narys, paskirtasis nekilnojamojo turto administratorius arba vienos ginčo šalies pasirinktas arbitras.

Teisėjas gali būti nušalintas tik teismo sprendimu. Patraukti pirmosios ar antrosios instancijos teismo teisėją baudžiamojon atsakomybėn per jo kadenciją galima tik Aukščiausiojo Teismo *en banc* priimtu siūlymu ir pritarus Respublikos Prezidentui. Patraukti Aukščiausiojo Teismo teisėją baudžiamojon atsakomybėn per jo kadenciją galima tik teisingumo ministro siūlymu ir pritarus Estijos Parlamento daugumai.

Teisėjams, jų parengiamajai tarnybai taikomi reikalavimai ir pareigos nustatytos [Teismų įstatyme](#).

Funkcijos ir pareigos

Teisėjų profesija reglamentuojama įstatymu. Plenariniame Estijos teismų teisėjų posėdyje (*en banc*) patvirtintas etikos kodeksas. Daugiau informacijos galima rasti Estijos [teismų](#) svetainėje ir [Aukščiausiojo Teismo](#) svetainėje.

Teisėjo funkcija yra vykdyti teisingumą vadovaujantis Konstitucija ir teisės aktais. Jais remdamasis teisėjas priima bylos šalims teisingą sprendimą. Teisėjas plėtoja įstatymus, aiškindamas teisės aktus ir atlikdamas tyrimus.

Teisėjas tarnybines pareigas vykdo nešališkai, be savanaudiškų interesų ir paiso tarnybos interesų net už profesinės veiklos ribų. Teisėjas privalo elgtis nepriekaištingai ir savo profesinėje veikloje, ir už jos ribų, susilaikyti nuo veiksmų, kurie gali sugadinti teismo reputaciją. Teisėjas negali atskleisti informacijos, kuri jam tampa žinoma uždareme teismo posėdyje ar per derybas, rengiamas siekiant išspręsti ginčą. Konfidencialumo reikalavimas taikomas visada, net teisėjui išėjus į pensiją. Teisėjas turi prižiūrėti kandidatus į teisėjus, teisėjų pavaduotojus ir universitetų studentus praktikantus pasirengimo tarnybai laikotarpiu. Iš nė vieno teisėjo nereikalaujama prižiūrėti daugiau kaip du kandidatus į teisėjus, teisėjų pavaduotojus ir universitetų studentus praktikantus. Teisėjas privalo nuolat gilinti profesines žinias ir įgūdžius, dalyvauti mokymuose.

Teisėjų socialinės garantijos

Įstatymais teisėjams suteikta įvairių socialinių garantijų, kaip antai darbo užmokestis, priedai darbo užmokesčio, teisėjo pensija, atostogos, tarnybinė apranga ir pan.

Teisėjo darbo užmokestis nustatytas Estijos Parlamento priimtu ir Respublikos Prezidento patvirtintu valstybės tarnautojų darbo užmokesčio. Be pagrindinio darbo užmokesčio, teisėjau gauna priedus už tarnybos metus: 5 proc. darbo darbo užmokesčio nuo penktų darbo metų, 10 proc. darbo užmokesčio nuo dešimtų darbo metų, 15 proc. darbo užmokesčio nuo penkioliktų darbo metų.

Teisėjo pensiją sudaro jo tarnybinė pensija, senatvės pensija, invalidumo pensija ir našlių pensija, skiriama teisėjo šeimos nariams. Teisėjo pensija nemokama, kol teisėjas eina savo pareigas. Jei į pensiją išėjęs teisėjas įsidarbina kitur, teisėjo pensija jam mokama visa, neatsižvelgiant į jo gaunamą darbo užmokestį. Teisėjo pensija nemokama asmenims, kurie dėl drausminių nusižengimų yra nušalinti nuo pareigų arba pripažinti kaltais dėl tyčinės nusikalstamos veikos. Teisėjo pensija atimama iš asmenų, kurie pripažinti padarę nusikalstamą veiką teisingumo sistemos atžvilgiu.

Teisę gauti teisėjo pensiją įgyja visi pensinio amžiaus sulaukę asmenys, teisėjais dirbę ne mažiau kaip 15 metų. Teisėjai turi teisę gauti tarnybinę pensiją ir tuo atveju, jei penkiolika metų ėję teisėjo pareigas praranda 100, 90 ar 80 proc. darbingumo, net jei nėra sulaukę pensinio amžiaus. Pensinio amžiaus sulaukę teisėjai, praradę 100, 90 ar 80 proc. darbingumo, gali gauti tarnybinę pensiją, jei teisėjo pareigas yra ėję 10 metų. Teisėjo tarnybinės pensijos dydis – 75 proc. jo paskutinio darbo užmokesčio.

Senatvės pensija iš viso sudaro 75 proc. paskutinio teisėjo darbo užmokesčio ir skiriama asmenims, teisėjo pareigas ėjusiems ne mažiau kaip 30 metų.

Teisējas, visam laikui praradęs darbingumą vykdydamas savo tarnybines teisėjo pareigas, turi teisę gauti teisėjo invalidumo pensiją. Teisėjo invalidumo pensijos dydis – 75 proc. paskutinio teisėjo darbo užmokesčio, jei netenkama 100 proc. darbingumo, 70 proc., jei netenkama 80 ar 90 proc. darbingumo, ir 30 proc., jei netenkama 40–70 proc. darbingumo.

Teisėjo mirties atveju našlio ir našlaičių pensija – 30 proc. paskutinio jo darbo užmokesčio – mokama kiekvienam teisę ją gauti turinčiam teisėjo šeimos nariui, tačiau bendra šių pensijų suma neturi viršyti 70 proc. paskutinio teisėjo darbo užmokesčio.

Pirmosios ir antrosios instancijos teismų teisėjams suteikiamos 49 kalendorinės dienos metinių atostogų, o Aukščiausiojo Teismo teisėjams – 56 kalendorinės dienos. Teisėjas neturi teisės į papildomas atostogas, numatytas Valstybės tarnybos įstatyme.

Teismo tarėjai

Teismo tarėjai dalyvauja vykdamas teisingumą apylinkių teismuose, tačiau tik nagrinėjant baudžiamąsias bylas dėl pirmo laipsnio nusikaltimų. Vykdydamas teisingumą, teismo tarėjas turi tokį pat statusą ir tokias pat teises, kaip ir teisėjas. Teismo tarėjas skiriamas ketverių metų kadencijai. Jis turi būti veiksnius 25–70 metų Estijos pilietis, gyvenantis Estijoje, labai gerai mokantis estų kalbą ir pasižymintis reikiamomis moralinėmis savybėmis, kad galėtų atlikti teismo tarėjo pareigas. Teismo tarėjai negali būti skiriami daugiau kaip dviem viena po kitos einančioms kadencijoms.

Teismo tarėjais negali būti skiriami: baudžiamojon atsakomybėn patraukti asmenys, bankrutavę asmenys, dėl sveikatos būklės netinkami asmenys, asmenys, kurie mažiau kaip vienus metus nuolatos gyvena (t. y. yra deklaravę savo adresą gyventojų registre) administracinėje vietovėje, pasiūliusioje jų kandidatūrą į teismo tarėjus, asmenys, dirbantys teismuose, prokuratūroje arba policijoje, asmenys, atliekantys karo tarnybą, advokatai, notarai ar antstoliai, Estijos Vyriausybės nariai, savivaldybės ar miesto tarybos nariai, Respublikos Prezidentas, Parlamento nariai ar apskrities viršinininkai. Asmenys, kuriems iškelti kaltinimai padarius nusikalstamą veiką, baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu negali būti skiriami teismo tarėjais.

Iš esmės teismo tarėjo funkcija yra vykdamas teisingumą perteikti požiūrį paprasto žmogaus, kuris žvelgia į teismo procesą daugiau iš žmogiškos nei iš teisinės pozicijos. Už kandidatų į teismo tarėjus atranką atsako vietos valdžios tarybos.

Teisėjų pavaduotojai ir teismo tarnautojai

Teisėjo pavaduotojas yra teismo pareigūnas, atliekantis įstatymu nustatytas pareigas. Teisėjo pavaduotojas yra nešališkas, tačiau privalo paklusti teisėjo nurodymams tiek, kiek numatyta įstatymuose. Teisėjo pavaduotojas turi įgaliojimus daryti įrašus registruose (pvz. žemės kadastrė, prekybos registre) ir duoti nurodymus dėl registrų tvarkymo, taip pat skirti baudas. Teisėjų pavaduotojai gali vykdyti supaprastintą mokėjimo įsakymo išdavimo procedūrą. Reikalavimai, keliami kandidatams į teisėjus, taikomi ir kandidatams į teisėjų pavaduotojus.

Teisėjo pavaduotoju gali tapti bet kuris asmuo, įgijęs šalyje pripažįstamą teisės magistro laipsnį, atitinkamą išsilavinimą, kaip apibrėžta Estijos Respublikos švietimo įstatymo 28 straipsnio 2 dalį arba atitinkamą išsilavinimą užsienyje, labai gerai mokantis estų kalbą, nepriekaištingos reputacijos ir atlikęs teisėjo pavaduotojų parengiamąją tarnybą. Teisėjo pavaduotoju taip pat gali būti skiriamas bet kuris asmuo, atlikęs ne teisėjo pavaduotojų, o teisėjų parengiamąją tarnybą, arba nuo jos atleistas ir išlaikęs teisėjų egzaminą.

Teisėjų pavaduotojais negali būti skiriami: už baudžiamąją veiką nuteisti asmenys, asmenys, nušalinti nuo teisėjo, notaro, prisiekusiojo vertėjo ar antstolio pareigų, asmenys, kurių narystė Estijos advokatūroje panaikinta, asmenys, atleisti iš valstybės tarnybos dėl drausminių nusižengimų, bankrutavę asmenys, asmenys, kurių profesinė auditoriaus veikla sustabdyta, išskyrus atvejus, kai tai buvo padaryta auditoriaus prašymu, asmenys, iš kurių atimta teisė dirbti patentų advokatais, išskyrus atvejus, kai tai buvo padaryta patentų advokato prašymu, asmenys, atleisti iš teisėjo pareigų dėl netinkamumo šiai tarnybai per trejus metus nuo tarnybos pradžios.

Konkursai į teisėjų pavaduotojų pareigas nerengiami.

Teisėjų pavaduotojams taikomi reikalavimai nustatyti [Teismų įstatyme](#).

Teismo tarnautojas – tai teismo darbuotojas, kuris savarankiškai arba vadovaujamas teisėjo dalyvauja rengiant ir tvarkant bylos medžiagą. Jo funkcijos apibrėžtos Teismo proceso įstatyme. Pagal Teismo proceso įstatymą teismo tarnautojas yra įgaliotas atlikti tas pačias funkcijas kaip ir teisėjo padėjėjas ar kitas teismo pareigūnas. Atlikdamas savo darbą teismo tarnautojas yra nepriklausomas, tačiau privalo paklusti teisėjo nurodymams, kaip numatyta įstatymuose.

Teismo tarnautojams taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir teisėjo padėjėjams. Į laisvą teismo tarnautojo vietą skelbiamas viešas konkursas.

Teismo tarnautoju negali būti skiriamas: asmuo, baustas už tyčinį nusikaltimą, asmuo, baustas už tyčinį nusikaltimą prieš valstybę, nesvarbu, ar kaltinimo informacija išlikusi, ar ištrinta; asmuo, iš kurio teisė dirbti teismo tarnautoju atimta galiojančiu teismo sprendimu; asmuo, kuris yra teismo tarnautoją prižiūrinčio darbuotojo artimas giminaitis ar partneris.

Be teismo tarnautojų ir teisėjų pavaduotojų, teismuose taip pat dirba teismo administracijos vadovai ir teismo posėdžių sekretoriai.

Advokatai

Advokato profesijai priklauso advokatai ir advokatų padėjėjai.

Advokatai yra Estijos advokatūros nariai, jų veikla reglamentuojama Estijos advokatūros įstatymu. Visi, atitinkantys Advokatūros įstatyme nustatytus reikalavimus ir išlaikę advokato egzaminą, gali tapti Estijos advokatūros nariais.

Estijos advokatūra yra profesinė nepriklausoma asociacija, įsteigta siekiant teikti teisinės paslaugas privačiais ir viešaisiais interesais ir ginti profesines advokatų teises. Estijos advokatūra prižiūri advokatūros narių profesinę veiklą ir profesinės etikos reikalavimų laikymąsi. Estijos advokatūra taip pat atsako už advokatų profesinės kvalifikacijos kėlimą ir valstybės teisinės pagalbos teikimą. Per savo narius Estijos advokatūra užtikrina valstybės teisinės pagalbos teikimą.

Estijos advokatūra veikia per savo organus. Tai visuotinis susirinkimas, valdyba, pirmininkas, audito komitetas, garbės teismas ir profesinio tinkamumo vertinimo komitetas.

Advokatai turi šiuos įgaliojimus:

- atstovauti ir ginti klientus ikiteisminio nagrinėjimo, teismo ir kituose procesuose Estijoje ir užsienio šalyse;
- rinkti įrodymus;
- laisva valia pasirinkti ir taikyti teisėtas priemones teikiant teisinės paslaugas;
- gauti iš šalies ir vietos valdžios institucijų informaciją, būtiną teisinėms paslaugoms teikti, turėti prieigą prie dokumentų, gauti jų kopijas ir išrašus, išskyrus atvejus, kai įstatymas draudžia advokatui gauti tokią informaciją ir dokumentus;
- apdoroti asmeninius kitų asmenų nei jų klientai duomenis, gautus pagal sutartį ar teisės aktus, įskaitant neskelbtinus asmens duomenis, be tų asmenų sutikimo, jei tai būtina teikiant teisinės paslaugas;
- patvirtinti parašus ir teismui ar kitoms oficialioms įstaigoms pateiktų dokumentų kopijas teikiant klientui teisinės paslaugas;
- atlikti arbitro ar taikintojo funkciją pagal Taikinimo įstatyme nurodytą tvarką;
- atlikti bankroto administratoriaus funkciją, jei jis yra advokatų rūmų narys.

Advokatų padėjėjai turi įstatymų apibrėžtus advokato įgaliojimus.

Advokatų padėjėjai neturi įgaliojimų atlikti arbitro ar taikintojo funkcijos pagal Taikinimo įstatyme nurodytą tvarką. Jie neturi įgaliojimų atstovauti klientams ar juos ginti Aukščiausiąjame Teisme, nebent įstatymai numatyti kitaip. Advokatų padėjėjai negali būti bankroto administratoriai.

Advokatų padėjėjai gali teikti teisinės paslaugas tik prižiūrimi vadovaujančio advokato.

Teikdamas teisinės paslaugas advokatas veikia nepriklausomai, vadovaudamasis įstatymais, teisės aktais, Estijos advokatūros organų priimtais nutarimais, advokatų profesinės etikos reikalavimais, gerąja praktika ir savo sąžine.

Advokatui atskleidžiama informacija yra konfidenciali. Advokatas, Estijos advokatūros ar advokatų kontoros darbuotojas, kuris yra apklausiamas kaip liudytojas, negali būti tardomas ar prašomas pateikti paaiškinimus dėl informacijos, apie kurią sužinojo teikdamas teisinės paslaugas.

Duomenų priemonės, susijusios su advokato teisinių paslaugų teikimu, yra neliečiamos.

Advokato atliekamos profesinės pareigos negali sudaryti prielaidų, kad jis būtų tapatinamas su klientu arba kliento byla teisme.

Advokatas negali būti sulaikomas, apieškomas ar areštuojamas dėl su profesine veikla susijusių priežasčių, išskyrus apylinkės ar miesto teismo sprendimo pagrindą. Advokatų kontora, per kurią advokatas teikia teisinės paslaugas, negali būti apieškoma dėl su profesine veikla susijusių priežasčių.

Advokatų ir teisinės paslaugas teikiančių kontorų sąrašą, taip pat kitos naudingos informacijos galima rasti [Estijos advokatūros svetainėje](#). Paieškos funkcija „[Susirasti advokatą](#)“ leidžia susirasti advokatą bet kurioje Europos Sąjungos šalyje.

Teisinių duomenų bazės

Kitų duomenų bazių, be nurodytų pirmiau, nėra.

Patarėjai teisės klausimais

Estijoje nėra įstatymų, kuriais būtų reglamentuojama patarėjų teisės klausimais profesinė veikla.

Notarai

Sistema

Visi Estijos notarai turi vienodus įgaliojimus. Notarų profesinė veikla reglamentuojama [Notariato įstatymu](#). Teisingumo ministerija ir Notarų rūmai kartu atsako už notarų profesinės veiklos reglamentavimą ir valdymą. Notarų rūmai yra viešosios teisės juridinis subjektas, kuriam priklauso visi eiti notaro pareigų paskirti notarai. Notarų rūmams tenka atsakomybė už notarų profesinės veiklos sąžiningumo ir tinkamumo priežiūrą, notarų profesinės veiklos derinimą, notarų mokymo organizavimą, kandidatų tarnybos organizavimą, notarų elektroninės informacijos sistemos administravimą ir plėtojimą, pagalbą Teisingumo ministerijai vykdant priežiūros veiklą ir kt. Informacijos apie notarus ir jų pareigas galima rasti [Notarų rūmų](#) svetainėje.

Funkcijos ir pareigos

Notaras yra viešosios teisės subjektas. Notaras yra valstybės įgaliotas asmenų prašymu patvirtinti teisinę reikšmę turinčius faktus ir įvykius, taip pat atlikti kitus notarinius veiksmus, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą.

Vykdydami savo veiklą, notarai privalo būti nešališki, patikimi ir nepriklausomi. Jie yra įpareigoti išsiaiškinti tikruosius sandorio šalių ketinimus ir aplinkybes, būtinas tinkamai sandoriui sudaryti, ir paaiškinti šalims įvairius sandorio sudarymo būdus ir jo pasekmes.

Asmenų prašymu notarai atlieka šiuos notarinius veiksmus:

- atlieka notarinius patvirtinimus (įvairių sutarčių, įgaliojimo aktų, testamentų) ir notarinius tikrumo tvirtinimus (kopijų, parašų, spausdintų dokumentų ir pan.);
- tvarko paveldėjimo reikalus;
- išduoda pažymą dėl Estijos Respublikoje vykdytinų notarinių dokumentų (kurie turi būti vykdomi Estijos Respublikoje ir atitinka Tarybos reglamento Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo VI priede (OL L 12, 2001 1 16, p. 1–23) nustatytas standartines formas) parengimo;
- remdamiesi Notariato įstatymu paskelbia negaliojančiais įgaliojimo dokumentus;
- skelbia susitarimus, sudarytus per advokatą, veikiantį kaip taikintojas, arba per kitą notarą vykdytinais
- išduoda pažymą (*apostiles*);
- juridinių asmenų prašymu pateikia jų metines finansines ataskaitas registrą tvarkančiam teismui;
- tvirtina santuokas ir ištuokas, parengia įrašus apie santuokas ir ištuokas;
- priima saugoti pinigus, vertybinius popierius ir dokumentus;
- sudaro galimybę susipažinti su nekilnojamojo turto registro departamento arba registracijos departamento registruose įrašytais duomenimis arba su registre saugomu dokumentu;
- įmonių prašymu teikia pažymą ir prašymus, priima iš ekonomikos administravimo institucijų dokumentus ar kitą informaciją ir įteikia įmonėms administracinius aktus;
- įmonės prašymu pateikia informaciją registruui.

Klientas privalo sumokėti notarui įstatyme numatytą mokestį už šiuos sandorius.

Notarai gali siūlyti šias oficialias paslaugas:

- teikti teisinės konsultacijas be tvirtinimo procedūrų;
- konsultuoti mokesčių įstatymo ar užsienio valstybės įstatymo klausimais kartu su tvirtinimo procedūra arba be jos;
- teikti Taikinimo įstatyme numatytas taikinimo paslaugas;
- atlikti arbitro funkciją pagal Civilinio proceso kodeksą;
- vesti aukcionus, balsavimą, loterijas, traukti burtus, tvirtinti jų rezultatus;
- dalyvauti duodant priesaiką ir patvirtinti priesaikos dokumentą;

- perduoti su oficialiomis pareigomis nesusijusius prašymus bei pranešimus ir išduoti pažymą dėl jų perdavimo arba pažymą, kad juos perduoti buvo neįmanoma;
- priimti saugoti ir perduoti pinigus, išskyrus grynuosius pinigus, vertybinius popierius, dokumentus ir kitus daiktus, jei tai nėra notarinis aktas arba su juo susijusi oficiali pareiga;
- iki 2020 m. – patvirtinti dokumento vertimo iš užsienio į estų kalbą teisingumą (nuo 2015 m. oficialius vertimus iš estų į užsienio kalbą gali rengti tik priesaiką davę vertėjai, o nuo 2020 m. tik priesaiką davę vertėjai galės rengti ir oficialius vertimus iš užsienio į estų kalbą);
- atsakyti į įmonės prašymą pateikti paaiškinimų.

Informaciją apie oficialias notarų siūlomas paslaugas galima rasti [Notarų rūmų](#) svetainėje. Mokestis už notarų paslaugas tarp kliento ir notaro sulygstamas prieš teikiant paslaugą.

Kitos teisininkų profesijos

Antstoliai

Estijoje tai laisva teisinė profesija – antstoliai dirba savo vardu ir patys atsako už savo veiksmus. Antstolis turi būti nešališkas ir atsakyti už savo pareigas. Antstolių profesinė veikla reglamentuojama [Antstolių įstatymu](#).

Nuo 2010 m. sausio mėn. veikia jungtinė antstolių ir bankroto administratorių organizacija – Antstolių ir bankroto administratorių rūmai (toliau – Rūmai). Antstolių profesinė veikla, priežiūra, drausminė atsakomybė ir profesinės asociacijos veikla reglamentuojama Antstolių įstatymu. Rūmų funkcija yra plėtoti ir skatinti liberalias teisininko profesijas, įskaitant atitikties gerajai oficialiajai ir profesinei praktikai plėtrą ir stebėseną, nustatyti rekomendacijas dėl profesinės veiklos vienodinimo, organizuoti profesinės kvalifikacijos kėlimą, plėtoti informacines sistemas ir t. t. Rūmai taip pat turi savo garbės teismą. Daugiau informacijos apie Antstolių ir bankroto administratorių rūmus galima rasti Rūmų [svetainėje](#).

Antstolių profesinės pareigos:

1. remiantis Vykdymo proceso kodeksu užtikrinti vykdymo procesą;
2. remiantis proceso kodeksais įteikti dokumentus;
3. pagal Paveldėjimo įstatymą inventorizuoti ir administruoti turtą;
4. teismo ar administracinio organo prašymu ir pagal įstatymais nustatytą procedūrą vykdyti oficialius aukcionus, kurie nėra vykdymo proceso dalis.

Mokestis už antstolio teikiamas oficialias paslaugas nustatytas Antstolių įstatyme.

Antstolio oficialios paslaugos

Asmens prašymu antstolis gali teikti šias oficialias paslaugas:

- 1) rengti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto aukcionus;
- 2) įteikti dokumentus;
- 3) jei jo išsilavinimas atitinka Teismų įstatymo 47 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatas, teikti teisines konsultacijas ir rengti teisinius dokumentus.

Antstoliai gali atsisakyti suteikti profesines paslaugas.

Dėl profesinių paslaugų teikimo sąlygų ir atlygio su paslaugų prašančiu asmeniu susitariama raštu. Sutartos sąlygos ir atlygis turi atitikti gerąją profesinę praktiką.

Teikdamas profesines paslaugas, antstolis negali naudotis teisėmis, kurios pagal įstatymus jam suteiktos antstolio profesinių funkcijų vykdymui arba yra susijusios su jo užimtomis antstolio pareigomis.

Informacijos apie antstolių teikiamas paslaugas galima rasti Rūmų [svetainėje](#). Dėl oficialių paslaugų teikimo su jų prašančiu asmeniu raštu susitariama prieš teikiant paslaugas.

Valstybinę oficialiai atliekamų antstolio pareigų priežiūrą vykdo Teisingumo ministras.

Antstoliai atsako už žalą, padarytą jam vykdant profesinę veiklą, įskaitant už jo biuro darbuotojų padarytą žalą. Jei reikalavimas atlyginti žalą, padarytą dėl antstolio profesinės veiklos, negali būti patenkintas iš antstolio ar kito už žalą atsakingo asmens turto arba jei toks reikalavimas negali būti patenkintas iki galo, už žalą atsako Rūmai. Ir Rūmai, ir valstybė turi teisę reikalauti atlyginimo iš žalą padariusio asmens; valstybė taip pat gali reikalauti atlyginimo iš Rūmų.

Bankroto administratoriai

Bankroto administratorius – tai teismo paskirtas administratorius, kuriam suteikta teisė skolininko vardu sudaryti sandorius dėl skolininko turto ir atstovauti skolininkui turtiniuose ginčiuose. Bankroto administratoriaus pagrindinė pareiga – ginti visų kreditorių ir skolininko teises bei interesus ir užtikrinti teisėtą, skubų ir finansiškai pagrįstą bankroto administravimo procesą. Bankroto administratorius atlieka pareigas asmeniškai. Bankroto administratoriais gali dirbti: fiziniai asmenys, kuriems Rūmai suteikė bankroto administratoriaus įgaliojimus, advokatai, teisiškai įgalioti auditoriai ir antstoliai. Rūmai tvarko bankroto administratorių sąrašą. Sąraše pateikiami duomenys apie visus asmenis, turinčius teisę atlikti bankroto administratoriaus funkcijas. Sąrašas yra viešai prieinamas rūmų interneto svetainėje. Į sąrašą įrašytas administratorius užtikrina, kad pateikti duomenys būtų teisingi.

Pagrindinės bankroto administratoriaus pareigos:

- 1) nustatyti kreditorių pretenzijas, administruoti bankrutuojančiųjų turtą, organizuoti turto formavimą, pardavimą ir kreditorių reikalavimų patenkinimą iš turto;
- 2) nustatyti skolininko nemokumo priežastis ir datą;
- 3) prireikus organizuoti skolininko verslo tęstinumą;
- 4) prireikus, jei skolininkas yra juridinis asmuo, atlikti skolininko likvidavimą;
- 5) įstatymo nustatytais atvejais teikti informaciją kreditoriams ir skolininkui;
- 6) teismui, priežiūros pareigūnui ir bankroto komitetui pranešti apie savo veiksmus ir teikti informaciją apie bankroto procedūrą.

Bankroto administratorių veiklos administracinę priežiūrą atlieka Teisingumo ministerija, remdamasi skundais ar kitais jai atsiųstais duomenimis, suteikiančiais pagrindą manyti, kad administratoriui nepavyko įvykdyti įsipareigojimų. Teisingumo ministerija turi teisę kontroliuoti administratoriaus veiklą ir patikrinti administratoriaus profesinės veiklos tinkamumą ir teisėtumą. Teisingumo ministras gali imtis drausminių veiksmų prieš administratorių, kuris nesilaiko įsipareigojimų, kylančių iš teisės aktų, reglamentuojančių bankroto administratoriaus profesinę veiklą. Teisingumo ministras gali imtis drausminių veiksmų prieš advokatus, veikiančius kaip bankroto administratoriai. Tačiau ministras neturi teisės Estijos advokatūroje inicijuoti garbės teismo.

Be administracinės priežiūros, bankroto administratorių veiklą pagal savo kompetenciją stebi bankroto komitetas, visuotinis kreditorių susirinkimas, teismas ir Rūmai.

Susijusios nuorodos

[Teisingumo ministerija](#)

[Ne pelno organizacija „Estijos advokatų asociacija“](#)

[Fondas „Teisinių paslaugų biuras“](#)

[Estijos advokatūra](#)

[Prokuratūra](#)

[Notarų rūmai](#)

[Antstolių ir bankroto administratorių rūmai](#)

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 03/08/2017